K 21/2020 vp VTV:n erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan raportti 2020
Ovatko tarkastusviraston näkemykset perusteltuja?

Elina Pylkkänen

Palkansaajien tutkimuslaitos

”Tulevaisuudessa finanssipoliittista lainsäädäntöä tulee tarkentaa siten, että se sisältää mykyistä selkeämmät säännökset myös nykyisenkaltaisia poikkeustilanteita varten.”

Automaattiset vakauttajat

- Miksi VTV ei puutu automaattisiin vakauttajiin ja niiden tehostamistarpeeseen?
- Automaattiset vakauttajat toimivat nimensä mukaisesti automaattisesti suhdannekäänteissä (progressiivinen verotus, tulonsiirrot):
- Laskusuhdanteessa ja taantumassa kotitalouksien kulutusvoimaa tuetaan
- Nousu- ja korkeasuhdanteessa kerätään puskuria julkiseen talouteen menojen supistuessa ja verotulojen kasvaessa

”Tulevaisuudessa finanssipoliittista lainsäädäntöä tulee tarkentaa siten, että se sisältää mykyistä selkeämmät säännökset myös nykyisenkaltaisia poikkeustilanteita varten.”

Aktiivinen finanssipolitiikka

- Hallituksen toimet koronakriisin hoitamiseksi ovat olleet oikeansuuntaisia ajoitukseltaan ja mittakaavaltaan
- Jatkossakin tulee tehdä aktiivista finanssipolitiikkaa
- Hyvä toive, mutta poliittinen päätöksenteko- ja lainsäädäntöprosessi ovat aikaa vieviä, eikä toimenpiteet välttämättä kohdistu tärkeimpiin kohteisiinsa, eikä oikea-aikaisesti.
- Lisäksi on varmistuttava, että aktiiviset elvyttävät toimenpiteet eivät jää rasittamaan budjetin menopuolta (oltava selkeästi määräaikaisia).

Paluu kehyssäännön noudattamiseen v. 2021 eteenpäin

- Kehyssääntö on talouspolitiikkaa kurinalaistava rajoitus, joka on hyväksytty yhteisesti, kaikkien eduskuntapuolueiden kesken
- Menojen kehystäminen ei tosin yksin riitä, pitäisi sitoa myös tulopuoli siten, että erityisesti verotukia ja niiden määrää ei lisätä, mikä on täysin symmetrinen toimenpide kuin menojen kasvattaminen

Pitkän aikavälin taloussuunnittelu: kestävyystiekartta

- Todella tärkeää ottaa vihdoin pitkän aikavälin tavoitteet ja ohjelmat käyttöön
- Suuret ongelmat vaativat yliparlamentaarisia ja yli vaalikausien kestäviä ratkaisuja (ilmastonmuutoksen aktiivinen torjunta, väestön vanheneminen ja syntyvyyden pieneneminen = kestävyysvaje)
- Velkasuhteen vakauttaminen tärkeää, jotta tuleviinkin ongelmiin voidaan varautua ja luottoluokituksemme säilyy hyvänä, myös takausvastuut otettava tarkkailuun
- Hallituksen pöytälaatikossa oltava aina plan B

Työllisyystavoitteet

- Hallitusohjelman työllisyystavoite oli sidottu normaaliin kv. taloustilanteeseen
- Taloustilanne heikentynyt radikaalisti
- Tarvitaan monia toimenpiteitä sen lisäksi, että nimenomaan talouskasvu hoitaa työllisyyttä kaikkein parhaiten
- Mitä enemmän erilaisia toimenpiteitä ja mitä useammalta suunnalta näitä tehdään, sitä parempi työllisyyden kannalta (ilmiöpohjainen hallitusohjelma on tarkoituksenmukainen ja hyvä)
- Toimenpiteiden toimeenpano sekä tiedottaminen talouden toimijoille todella tärkeää.